

Spilleavhengighet

Thorbjørn Skaug

Spilleavhengighet

Universitetsforlaget

© Universitetsforlaget 2005

ISBN 82-15-00 712-0

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med rettighetshaverne er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Henvendelser om denne utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget AS

Postboks 508 Sentrum

0105 Oslo

www.universitetsforlaget.no

Bildene er hentet fra boken *The art of Gambling Through the ages*, Huntington Press 2000, og gjengitt i forståelse med forlaget og BONO:

Side 17: *Lucky Dragonfly*, Dwight Davidson 1995, Idaho, USA

Side 33: *Ajax and Achilles Playing dice*, Exekias ca. 530 B.C

Side 87: *The wheel of fortune*, Zara Kriegstein 1992, Berlin, Tyskland

Side 121: *The belch of the jackpot*, Lorna Greene 1996, New Jersey, USA

Side 145: *Cyber-Vegas*, Steve Speer 1995, New York, USA

Side 179: *The gambler*, Odilon Redon 1879, Bibliotheque nationale de France, Paris

Side 203: *Poker Face*, Robin Morris 1989, New York, USA

Omslag: NORMAN / SANDVIK DESIGN

Sats: Rusaanes Bokproduksjon AS

Trykk og innbinding: AIT Otta AS

Boken er satt med: New Baskerville 10,5/12,5

Papir: 100 g Silveroffset 1,25

Til Macee

Innhold

Forord	13
Spanish Train	15
Kapittel 1 Jackpot	17
Las Vegas	18
På båten	23
Lotto-millionærer	25
Spilledjevelen	27
Konsolidering	28
Jackpot, til hvem?	30
Kapittel 2 Historiske aspekter ved pengespill	33
Spirituelle tilknytninger	34
Tilfeldighetsbegrepet ukjent	36
Loddets fall	37
Lokes veddemål	39
Ritualer og spill	40
Spill og veddemål i mange former	42
Terningspill	42
Kristi kjortel	44
Hasard	45
Middelalderske spill	46
Kortspill	47
Tsjajkovskij	50
Lotterier	50

INNHOOLD

El Gordo	52
England.	53
Spillehusene	54
Rulett.	56
USA.	57
Macao	58
Moskva	59
Sportspill	59
Andre dyreveddemaal	60
Fotballtipping.	61
Spilleautomater	61
Ulike holdninger til pengespill	62
Reformasjonen	65
Spilleglede	65
Motforestillinger	67
Opplysningstiden	68
England.	69
Norden	70
Anders Suhm	73
Porsgrunn	73
Kortspill på 1800-tallet	74
Det første dansk-norske lotteri	74
Lykkespillenes fordervelighet	75
Nationalteatret	76
Pengelotteriet	76
Fra gård og grunn	77
Norske holdninger	77
Pietisme.	79
Børs og forsikring.	80
Børs	80
Forsikring	83

INNHOOLD

Verdiskaping	84
Veien videre	84
Kapittel 3 Motiver for spill	87
Spillehans	88
Hvorfor spiller mennesker?	89
Ulike spill	89
Sjansespill og ferdighetsspill	108
Pengenes betydning	109
Hvordan oppleves det å spille?	113
Eksistensielle betraktninger	115
Time-in/time-out	117
Dostojevskij	117
Kapittel 4 Kan man bli rik på pengespill?	121
Avkortede gevinster	123
De store talls lov	125
Begrenset maksimalinnsats	128
Totalisatorprinsippet	129
Kan man gå med overskudd i pengespill?	131
Spilleautomater	131
Å vinne på kort sikt	136
Kjempepremier	137
Sjansespill versus ferdighetsspill	137
Finnes det måter å vinne på?	139
Kapittel 5 Spilledjevelen – når spillingen tar overhånd	145
Spilleproblemer er godt dokumentert	147
Spilleavhengighet som sykdom	149
Spilleavhengighet	150
Spillingen dominerer livet	150

INNHOOLD

Økt spill og økte innsatser	152
Mislykkede forsøk på å kontrollere eller stoppe spillingen	153
Reaksjoner på reduksjon eller spillestopp	154
Spiller for å slippe unna problemer	155
Prøver å ta igjen det tapte ved hjelp av mer spill	157
Skjuler for sine nærmeste og andre hvor mye man er involvert i spilling	159
Ulovlige handlinger for å skaffe penger til spill.	159
Viktige relasjoner blir skadelidende	160
Blir avhengig av andres økonomiske hjelp.	161
Diagnosen spilleavhengighet.	161
Utbredelse	162
Hva forårsaker spilleavhengighet?	164
Chasing	165
Spillerens feilslutning og andre feilfortolkninger	166
Læringsperspektiv	169
Risikofaktorer	170
Er noen spill farligere enn andre?	175
Ikke bare én årsak	176
Spilleavhengighet og rusavhengighet.	176
Kapittel 6 Behandling av spilleavhengighet.	179
Betydningen av å bli forstått	180
Å gjenvinne selvrespekt	181
Motivasjon.	182
Gode alternativer	184
Forebygging av tilbakefall	187
Mestringstillit	188
Kognitiv terapi	189
Anonyme Gamblere.	194
«Bare prøve litt»	195

INNHOLD

Gjeld	196
Familiene	197
Hva kan pårørende gjøre?	198
Når barn spiller	199
Forebygging av spilleproblemer	200
Viktige hjelpetiltak	201
Kapittel 7 Dilemmaer i pengespillpolitikken.	203
Hestespill	204
Norsk Tipping	207
Moralske motforestillinger	208
Argumenter for tipping	208
Sosialister for, borgerlige imot	209
Nasjonal Samling og tipping	209
Etter krigen.	210
Norsk dobbeltmoral.	212
Den hellige forbindelsen	212
Trenger vi hestene?	213
Spillemonopol versus vinmonopol	213
Avhengighet	214
Frivillig skatt?	215
Kasino forbudt	215
Fjerne automatene?	216
Urettferdig beskatning.	216
Nye utfordringer	217
Begrensninger?	218
Spillepolitikken i internasjonal sammenheng	219
Vanskelige avveininger.	219
Anbefalt litteratur	221
Register	224